

מלון "נציונל" בלוצרן. אפשר גם לשתות קפה ב-2.5 ש"ח.

גם בן גוריון ואשכול השתכנו שם

לוצרן, בשווייץ, היא ג'דערן לכל אחד. טבע, טיולים, תרבות, רומנטיקה, נוסטלגיה, קניות וחיי לילה תוססים. אלהים היה נריב עם לוצרן. אגם עם הרבה פיתולים, סביבו הרים ששמש הולך לפנייהם כמו "הריגי" ו"פילטוס", יערות, מרחבי ירק ומהלא. את היתר השלימו השווייצים התרוצים.

הארכיטקטורה בעיר יפה ומעניינת, הצליחו לשמור על צביון של עיירה (יש בה כ-60 אלף תושבים), ויהם האוויר, פקקי התנועה והרעש - פסחו על העיר. ומצד שני, כל מה שמחפשים במטרופולין, מלונות פאר, מסעדות מכל הסוגים, קאזינו, בארים, פאבים, תנויות עם מיטב האופנה, דיסקוטקים. חיי תרבות שערים גדולות ממנה יכולות לקנא בהם. קונצרטים, תיאטרון (בגרמנית), להקת באלט מצויינת, מוזיאונים. מידי שנה, באוגוסט-ספטמבר, נערך "הפסטיבאל המוסיקאלי של לוצרן", שאינו נופל באיכותו מזה של ולצבורג, בהשתתפות התזמורת הפילהרמונית הידועות בעולם ובחודש מרץ מתקיים פסטיבאל למוסיקה, במיוחד קאמרית, וכנסיות.

לוצרן ממוקמת פחות משעה נסיעה מציריך. אין קץ לאפשרויות לטייל. עליות להרים, טיולים בספינה על האגם, ביקור בעיר אינטרלaken הקרובה, או סתם טיול רגלי לאורך האגם. ואסור להחמיץ את תה של אחר הצהריים ב"קפה וינה" של מלון "נציונל". מלון זה נחשב לאחד התורנים באירופה, בסגנון המאה שעברה, עם הרבה אחיזה רומנטיקה.

גם בן גוריון ולוי אשכול התגוררו במלון זה, כשכאו לנוח וגם לקיים פגישות מדיניות. אולי לא תמיד יכלו להתפנות, אבל גם לתייר שאין ידו משגת להתגורר בו, כדאי להתכנס מהאווירה ומהשירות - כויל הוול. אחרי הצהריים פסנתרן מנגן ואלטים וינאיים ומנת שטרודל, הטעים ביותר בעיר, עולה רק 4.5 ש"ח. הקפה - 2.5 ש"ח וכימי ראשון בצהריים יש מזנון עשיר מאד, מנות ראשונות, עיקריות וקישוטים מטרפים - הכל תמורת 2.5 ש"ח. ובערב, בבאר המלון, יש הרגשה שהזמן עצר מלכת. גברות מבוגרות, בלבוש סופר-אלגנטי, עם כובעים קטנים בעלי רשתות המכסות את מחצית הפנים, מרימות באצבע אלגנטית את הישת, כדי ללגום מכוס הקפה. כמו בטרטים.

שרי רובר ז'נווה

נענה מיד ולוי לא שכח לו את זה בשביל עה למותו של אשכול נולד ללוי בן הזוג קרא לו - אשכול. עתה הקדישה האלמנה את הספר לאשכול לוי, הבן.

מלוי לאשכול

דוד לוי

הפתעה נעימה היתה לו לשר דוד לוי באנוצע ישיבת הממשלה. שליח מיוחד הביא לו תבילה ארוזה. בתוכה מצא לוי את הספר "אשכול" ובו הקדשה: "לאשכול לוי מלוי אשכול". במכתב המצורף הסבירה מרים, אל-מנתו של לוי אשכול, את המחווה שלה: התרגשתי מאוד ממה שאמרת על לוי אשכול בתוכנית הטלוויזיה "מסך אישי" ואני שולחת לך לאות הוקרה את הספר".

כזכור, סיכר דוד לוי ב"מסך אישי" איך החלו קשריו עם ראש הממשלה לשעבר לוי אשכול, אותו העריץ. כסגן ראש מועצה בבית שאן טולפן לוי לאשר כול וביקש ממנו סיוע לעיירה. אשכול

התחכמות במקום מדיניות

מאת מוריה אבנימלך

יותר מכל את הכשל המחשבתי של המדיניות הכלכלית. במשך שנים רבות הוביל האוצר מוכן לקבל מכלכלנים תחזית המדיניות על גבול יצוא של פחות מ-10 אחוזים לשנה, ולא שולח אותם לשולחנות העבודה להבין תכנית אחרת. תחת שר האוצר יקבע את יעדי היצוא ואחר כך את האסטרטגיה להשיגם, הוא גותן לפלט המחשב להוליכו, ומציג את היצוא כתוצאה המתקבלת מפתרון מערכת משוואות מקרוכלכלית.

לאחרונה מתגלגל בין כלכלני האוצר מדר חדש להערכת כדאיות השקעה במפעל תעשייתי מייצא: היקף תשלומי מס הכנסה שמשלשל המפעל לקופת האוצר. יש גם תועלות אחרות, מודים באוצר, אלא שאת אלו - אי אפשר למדוד.

ניקח למשל את מקרה אינטל. חברת האלקטרוניקה המובילה בעולם בתחום המיקרומעבדים והחמישית בעולם (ארבע הראשונות יפניות) הקימה מפעל בישראל ומייצרת בו את החדשני במוצריה. החברה השקיעה במפעל 135 מליון דולר, 65 אחוז מהשקעה זו מומן מהון עצמי של החברה. היא הביאה לארץ את הטכנולוגיות החדשניות בעולם, - הכשרת רבע מעובדי המפעל הישראלי במפעלי אינטל בארה"ב. אינטל באה לירושלים כמפעל אלקטרוני ראשון בבירה וקלטה את עובדיה ממשרדי ממשלה, ממעבדה לזיהוי פלילי של המשטרה (המשרד בעמ' 8)

לפני שנתיים את הגידול ביצוא. תעשייה זו שרשמה בעבר השגים מרשימים תוך שילוב מחקר ופיתוח מקוריים עם ספציפיות טכנולוגיות מחו"ל, עומדת כיום בפני שוקת שבובה. בשני הערוצים - האלה, ההשקעה בתעשיות האלקטרוניקה הצטמצמה ב-70 אחוז בשנתיים האחרונות והעברת טכנולוגיה באמצעות פרויקטים בטחוניים גדולים נעצרה. התעשייה האלקטרונית, שעד לפני שנתיים קלטה מדי שנה אלפי עובדים במפעלים קיימים וחדשים, לא הקימה מאז יולי 1985 אף מפעל חדש ופיטרה אלפי עובדים, תוך פגיעה בחוט השרדה המחקרי והפיתוחי שלה.

לפני כשנה עורר סערה גדולה מחקר אסטרטגי, שהוכן על פי הזמנת כח המשימה. המסקנה העיקרית שלו היתה שיש להעריך לאפשרות של הפסקת הסיוע האזרחי האמריקאי עליידי הכפלת היצוא התעשייתי ל-11 מיליארד דולר ב-1995. המחקר, שניתח את פוטנציאל היצוא לפי מגזרים, הגיע למסקנה כי העומס להשגת היעד יפול על מיגזר החברות התעשייתיות המתוחכמות שמפנות את רוב תפוקתן ליצוא.

החוקרים דיברו על פוטנציאל, שמימושו דורש תנאי משק הולמים, ואלו הולכים ומתרחקים. מאז יולי 1985 פוגעת המדיניות הכלכלית של ממשלת ישראל במשק היצרני כולו, ובעיקר בתעשייה המתוחכמת שמוצריה מיועדים ליצוא לשוק האמריקאי.

שר האוצר לא מתרגש מתוצאות מדיניותו ותשובתו עמו: בשנה התולפת גדל היצוא ב-11 אחוז, יותר מכפול ממה שחזו כלכלני האוצר. אולם השוואה זו ממחישה

שרי האוצר אשכול וספיר היו הדומיננטיים בקביעת המדיניות הכלכלית. יורשיהם שמטו את הדרך, החזון והמנהיגות. עתה הכוכבים הם כלכלני אגף התקציבים

לפני שבועות אחדים ערך אגף התקציבים באוצר מסיבה לציון 35 שנה להקמתו. הממונים על התקציבים לשעבר עלו, איש בתורו, וסיפרו פכים קטנים משנות עבודתם. איש וסגנונו איש ונסיגונו, אך קו ברור הפריד בין ספורי מי שעברו עם שרי האוצר אשכול וספיר לבין ספורי מי שעברו עם שרי האוצר שבאו אחריהם. בספורי הראשונים שר האוצר הוא הדמות הדומיננטית במדיניות הכלכלית. בספורי האחרונים הכוכבים הם כלכלני אגף התקציבים. הגריל לעשות אחד הממונים על התקציבים לשעבר, שתאר כיצד "העבירו" הוא וחבריו החלטות כלכליות מהותיות כממשלה בשעות הקטנות של הלילה, כשכל השרים שקועים בשינה מתוקה ולא מבחינים על מה הם מצביעים.

משה נסים אינו שר האוצר הראשון, השותה בשקיקה את התחכמויות פקירי האוצר תחת שיתווה דרך. נוכח ז'ניו נעצרת ומצטמקת התעשייה המתוחכמת, שמשכה עד

גם בן גוריון ואשכול השתכנו שם

מלון "נציונל" בלוצרן. אפשר גם לשנות קפה כ-2.5 ש"ח.

לוצרן, בשווייץ, היא ג'דערן לכל אחד. טבע, טיולים, תרבות, רומנטיקה, נוסטלגיה, קניות וחיי לילה תוססים. אלהים היה גריב עם לוצרן. אגם עם הרבה פיתולים, סביבו הרים ששמשם הולך לפניהם כמו "הריגי" ו"פילטוס", יערות, מרחבי ירק ומהלא. את היתר השלימו השווייצים התרועים.

הארכיטקטורה בעיר יפה ומעניינת, הצליחו לשמור על צביון של עיריה (יש בה כ-60 אלף תושבים), וזהו האוויר, פקקי התנועה והרעש - פסחו על העיר. ומצד שני, כל מה שמחפשים במטרופולין, מלונות פאר, מסעדות מכל הסוגים, קאזינו, בארים, פאבים, חנויות עם מיטב האופנה, דיסקוטקים. וחיי תרבות שערים גדולות ממנה יכולות לקנא בהם. קונצרטים, תיאטרון (בגרמנית), להקת באלט מצויינת, מוזיאונים. מידי שנה, באוגוסט-ספטמבר, נערך "הפסטיבאל המוסיקאלי של לוצרן", שאינו נופל באיכותו מזה של ולצבורג, בהשתתפות התזמורת הפילהרמונית הירועות בעולם ובחודש מרץ מתקיים פסטיבאל למוסיקה, במיוחד קאמרית, וכנסיות.

לוצרן ממוקמת פחות משעה נסיעה מציריך. אין קץ לאפשרויות לטייל. עליות להרים, טיולים בספינה על האגם, ביקור בעיר אינטרלaken הקרובה, או סתם טיול רגלי לאורך האגם. ואסור להחמיץ את תה של אחר הצהריים ב"קפה וינה" של מלון "נציונל". מלון זה נחשב לאחד ההרורים באירופה, בסגנון המאה שעברה, עם הרבה אווירה ורומנטיקה.

גם בן גוריון ולוי אשכול התגוררו במלון זה, כשבאו לנוח וגם לקיום פגישות מדיניות. אולי לא תמיד יכלו להתפנות, אבל גם לתייר שאין ידו משגת להתגורר בו, כדאי להתבסס מהאווירה ומהשירות - בזיל הוול. אחרי הצהריים פסנתרן מנגן ואלסים וינאים ומנת שטרודל, הטעים ביותר בעיר, עולה רק 4.5 ש"ח.

הקפה - 2.5 ש"ח ובימי ראשון בצהריים יש מזון עשיר מאד, מנות ראשונות, עיקריות וקינוחים מטרפים - הכל תמורת 42 ש"ח. וכערב, בכאר המלון, יש הרגשה שהומן עצר מלכת. גברות מבוגרות, בלבוש סופר-אלגנטי, עם כובעים קטנים בעלי רשתות המכסות את מחצית הפנים, מרימות באצבע אלגנטית את הישת, כדי ללגום מכוס הקפה. כמו בסרטים.

שרי רובר ז'נווה

נענה מיד ולוי לא שכח לו את זה - נשבע עה למותו של אשכול נולד ללוי בן הונא קרא לו - אשכול. עתה הקדישה האלמנה את הספר לאשכול לוי, הבן.

מלוי לאשכול

דוד לוי

הפתעה נעימה היתה לו לשר דוד לוי באמצע ישיבת הממשלה. שליו מיוחד הביא לו חבילה ארוזה. בתוכה מצא לוי את הספר "אשכול" ובו הקדשה: "לאשכול לוי מלוי אשכול". במכתב המצורף הסבירה מרים, אל-מנתו של לוי אשכול, את המחווה שלה. התרגשתי מאוד ממה שאמרת על לוי אשכול בתוכנית הטלוויזיה 'מסך אישי' ואני שולחת לך לאות הוקרה את הספר".

כזכור, סיפר דוד לוי במסך אישי איך החלו קשריו עם ראש הממשלה לשעבר לוי אשכול, אותו העריץ. כסגן ראש מועצה בבית שאן טיילן לוי לאשר כול וביקש ממנו סיוע לעיירה. אשכול

התחכמות

ליוצאים לחו"ל להפוך כלכלי. שה אוצר שבא אחרי טיפה את מיתוס אגף התקציבים, והטיל על קבוצה מוכשרת ומסורה של כלכלנים את המטלה לקבוע עדיפויות למשק ולחברה, מטלה שאין בכוחה ואין בסמכותה לשאת.

עמוס רובין, לשעבר כלכלן בכיר בכנף ישראל וכיום יועצו הכלכלי של ראש הממשלה, נחשב זה שנים ליסוד מפרה ומתסיס בחשיבה הכלכלית. שיחה ארו פותחת וזווית ראייה חדשה, פן נוסף שיש לקחת בחשבון. כששרי אוצר ידעו לאן הם רוצים ללכת היה כלכלן כמוהו מעורר מחשבה, היום הוא מורה הלכה. כלכלנים פחות מבריקים ממנו מתקנאים בו ומבקשים להקותו. כך כובשת ההתחכמות את מקום המדיניות. במסדרונות האוצר מתייחסים היום לתעשיינים כלחבורת גנבים המבקשים לעשוק את הקופה הציבורית. כך בונים שם את האגדה שתקציב המדינה הוא המממן את כל ההשקעה במשק. על רקע זה יכול שר האוצר לזרוק את הרעיון החדש שקנה מעמוס רובין לבטל את חוק עידוד השקעות הון. לא לשנות, לא להתאים לתנאים חדשים וליעדים חדשים, לבטל, כך בפשטות, כי כך אמר רובין.

עד לביטול החוק עוד ארוכה הדרך, אבל בינתיים, חוקק על הפקידים באוצר שימצאו דרך, לאחר שקיבלו "איתות" משם האוצר, לרוקן את החוק מתוכנו על ידי "עמדה לפי הספר". משקיע שיתקלה פקידים לממש השקעה מתוכננת, כדאי שירצו כי "בירוקרטיה" זו מבטאת מדיניות, ומעתה אפילו מדיניות מוצהרת, של שר האוצר.

השקעה כזו היא מקשיב קשב רב לאנשים. לאנשי משק וכספים כמו לכלכלני האוצר. אולם כשכלכלן ממשרדו ניסה לא רק להשמיע את דעתו אלא גם לעמוד על כך שהוא הצורך נהג ספיד לשלוף ממגירת שולחנו את כרטיס הביקור שלו ולהציגו בפני העקשן לאמור: "אני שר האוצר". שרי האוצר שבאו אחרי איכזו את הדרך ונגררו אחרי הכלכלנים. כך עצר שר אוצר אחד את צמיחת המשק לעשור שנים והפך את מגמת השיפור במאזן התשלומים ובצמצום האובדן, כאשר הכלכלנים גוררים אותו כרעיון צנוע לבטל הקצבת מטבע חוז